

Portefeuille **43/28**
Agendapunt **A0**

Tekst van openbare besluiten **Onderwerp**
wordt gepubliceerd

Werkplan Sociale Firma's

Tekst van openbare besluiten **Het college van burgemeester en wethouders besluit**
wordt gepubliceerd

1. In te stemmen met het 'Werkplan Sociale firma's met actielijnen voor:
  - a. het instellen van een investeringsfonds;
  - b. het bevorderen van de inkoop van producten en diensten door de gemeente bij sociale firma's;
  - c. de inzet van sociale firma's bij de invulling van Social Return door leveranciers van de gemeente;
  - d. het bieden van non-financial support (begeleiding en advies) voor sociale firma's

2. Kennis te nemen van de start uitvoering van het Werkplan langs de volgende lijnen:
  - a. De uitvoering van het Werkplan start per direct met uitzondering van het investeringsfonds.
  - b. De uitvoering van de actielijn "Investeringsfonds sociale firma's" start later omdat het meer tijd kost om deze regeling uit te werken.
  - c. Ambtelijk opdrachtgever is de RvE manager Werk. De RvE Subsidies en Inkoop Sociaal is verantwoordelijk voor de aansturing op de uitvoering van het Werkplan,

---

Bestuurlijke achtergrond

Op 7 januari 2014 is B&W akkoord gegaan met de notitie "Investeren in sociale firma's". In de notitie zijn definities, doel en uitgangspunten benoemd van een ondersteuningsbeleid van de gemeente voor sociale firma's.

Op 5 februari 2014 is de notitie besproken in de Commissies Kunst en Cultuur, Sport en Recreatie en Zorg en Welzijn. Bij de besluitvorming rond de notitie is aan B&W toegezegd een Werkplan Sociale Firma's voor te leggen.

Op 21 oktober 2014 heeft het College het keuzedocument Participatiewet vastgesteld. Hierin zijn sociale firma's als partner benoemd. Het College wil een beroep doen op de bestaande infrastructuur om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Het gaat dan in de eerste plaats om Pantar Amsterdam, maar ook om sociale firma's die werkzaam zijn in de stad en initiatieven en initiatieven van zorgaanbieders. Het College intensificeert deze samenwerking.

Op 16 september 2014 heeft het raadslid Shamsavari-Jansen van het CDA het Initiatiefvoorstel 'Ruim baan voor sociale ondernemingen' ingediend. Het voorstel heeft raakvlakken met het Werkplan Sociale Firma's en wordt op 28 januari 2015 in de Commissie Werk en Economie besproken. Het initiatiefvoorstel gaat in op het brede veld van sociaal ondernemerschap en maakt een koppeling tussen sociaal ondernemerschap en maatschappelijke impact. Deze maatschappelijke impact kan

---

zich op meerdere terreinen voordoen (zoals duurzaamheid, sociale cohesie, deeleconomie en onderwijs). Sociale firma's zijn een deelverzameling in dit veld waarbij de maatschappelijke impact zich toespitst op het verhogen van arbeidsparticipatie.

Onderbouwing besluit

Voorgeschiedenis ondersteuningsbeleid sociale firma's:

In de notitie "Investeren in Sociale firma's" zijn definities, doel en uitgangspunten benoemd van een ondersteuningsbeleid van de gemeente voor sociale firma's (voor definitie zie kader hieronder). Het College heeft verschillende redenen om actief de samenwerking te zoeken met sociale firma's:

- Sociale firma's leveren op dit moment een belangrijke bijdrage aan werk en dagbesteding voor kwetsbare groepen en mensen met een arbeidsbeperking. We verwachten dat dat aandeel in de toekomst zal groeien en meer Amsterdammers bij deze ontwikkeling baat zullen hebben.
- Met de instrumenten vanuit de Participatiewet liggen binnen sociale firma's kansen voor mensen met een beperking om aan het werk te komen. Dit kan zijn naar loonwaarde en mogelijk ook in beschutte omgeving. Tijdens de leerjaren van de Participatiewet wordt om deze reden actief de verbinding gezocht met sociale firma's. Amsterdammers die niet (meteen) betaald werk kunnen, vinden er zinvolle dagbesteding die mogelijk kan uitgroeien naar beschut werk of een ander dienstverband naar loonwaarde conform de Participatiewet.
- Tot slot ziet het College ook mogelijkheden om een besparing te realiseren op publieke kosten door de samenwerking met sociale firma's. Bij sociale firma's kan immers een deel van de begeleidingskosten in het kader van dagbestedingstrajecten of beschut werk door de sociale firma's worden gefinancierd uit marktopbrengsten van het uitgevoerde werk van de deelnemers. De gemeente staat positief tegenover deze ontwikkelingen en wil ondersteunen waar dat op dit moment mogelijk en haalbaar is. Dit is de basis voor het ondersteuningsbeleid voor sociale firma's.

Voor de gemeente Amsterdam is de **hoofddoelstelling** bij het ondersteunen van sociale firma's het bevorderen dat arbeidsmatige dagbesteding en werk onder begeleiding bij sociale firma's plaatsvindt om een besparing te realiseren van de publieke kosten.

Kader: definitie: sociale firma's

Een sociale firma is een onderneming die zich richt op zowel bedrijfseconomische continuïteit en/of winstgevendheid als op het creëren van plekken voor arbeidsmatige dagbesteding en/of werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt¹.

Om de doelen van het ondersteuningsbeleid te realiseren steunt Amsterdam initiatieven van sociale firma's die aannemelijk maken binnen drie jaar - bij een zeker aantal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt - ook een voldoende commercieel resultaat te behalen. Daarbij wordt de norm gedifferentieerd naar het aandeel inkomsten dat de organisatie verwerft als resultaat van haar commerciële activiteiten. Omdat het met een groter aandeel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt lastiger is een hogere commerciële doelstelling te behalen, wordt hierbij door de gemeente een bepaalde bandbreedte gehanteerd. De bandbreedte houdt in dat bij 50% aan commerciële inkomstenbronnen, niet zijnde subsidies of inkoop van dagbestedingsactiviteiten, het personeelsbestand van de sociale firma minimaal 40% uit medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt moet bestaan. Bij een hoger percentage aan inkomsten uit commerciële activiteiten mag het percentage medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt evenredig lager liggen: bij 100% commerciële inkomstenbronnen moet minimaal 30% van de medewerkers een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

NB Ten opzichte van de notitie van februari 2014 is de eis van het "voor eigen rekening en risico" exploiteren van een sociale firma door een ondernemer op verzoek van de branche komen te vervallen. Een aantal instellingen exploiteert namelijk een sociale firma met voldoende inkomsten uit commerciële activiteiten en een goed aanbod voor arbeidsmatige dagbesteding.

Ad 1) Werkplan Sociale Firma's

De afgelopen periode is de notitie Investeren in Sociale firma's verder uitgewerkt in het Werkplan Sociale firma's. Sociale firma's die voldoen aan de definitie voor sociale firma's komen in aanmerking voor de volgende actielijnen binnen het Werkplan:

- het instellen van een investeringsfonds (actielijn 1);
- het bevorderen van de inkoop van producten en diensten door de gemeente bij sociale firma's (actielijn 2)
- de inzet van sociale firma's bij de invulling van Social Return door leveranciers van de gemeente (actielijn 3)
- het bieden van non-financial support (begeleiding en advies) voor sociale firma's (actielijn 4)

Doelstelling van het Werkplan is om eind 2015:

- Bij de door de gemeente Amsterdam gecontracteerde aanbieders van arbeidsmatige dagbesteding - binnen hun bestaande capaciteit - een verschuiving te realiseren richting initiatieven die als sociale firma's aangemerkt kunnen worden: 25% meer bij sociale firma's;
- Bij sociale firma's meer capaciteit te creëren voor het plaatsen van personen met een beperkte loonwaarde: 30% meer dienstverbanden met personen met een beperkte loonwaarde.

Ad 1a) het instellen van een investeringsfonds (actielijn 1);

- Het investeringsfonds voor sociale firma's - waar op dit moment aparte besluitvorming voor wordt voorbereid - wordt ingesteld omdat uit een marktverkenning blijkt dat sociale firma's behoefte hebben aan financiering van uiteenlopende investeringen (zoals bijvoorbeeld voor de opstart, werkkapitaal, de aanschaf van machines, gebouwen, en voertuigen etc.). Hierdoor kunnen ze capaciteitsuitbreiding realiseren waardoor meer mensen kunnen worden geplaatst voor arbeidsmatige dagbesteding en/of dienstverbanden kunnen worden aangeboden aan mensen met een beperkte loonwaarde.

Ad 1b) het bevorderen van de inkoop van producten en diensten door de gemeente bij sociale firma's (actielijn 2);

- De huidige inkoop van producten en diensten, anders dan dagbestedingsactiviteiten, door de gemeente Amsterdam bij sociale firma's is zeer beperkt. Doelstelling van actielijn 2 is om dit te verruimen.
- Doelstelling van de actielijn "inkoop van producten en diensten" is om sociale firma's onder de aandacht te brengen binnen de gemeente en om aan te geven dat het wenselijk en mogelijk is aankopen onder de Europese aanbestedingsgrens uit te zetten bij die sociale firma's. Sociale firma's worden (afhankelijk van het product of dienstverlening in een bepaalde inkoopcategorie) binnen deze actielijn bij de betreffende lead buyers op de agenda gezet.
- Naast publicatie van de actuele lijst van Sociale Firma's met hun producten en diensten op de intranetsite van Concern Inkoop (gedurende de projectperiode), wordt hierbij wordt zoveel mogelijk maatwerk toegepast, zodat de 'match' van aanbod en vraag zo goed mogelijk aansluit.

Ad 1c) de inzet van sociale firma's bij de invulling van Social Return door leveranciers van de gemeente (actielijn 3);

- De adviseurs van het bureau Social Return dragen de doelstellingen van het werkplan sociale firma's uit naar leveranciers van de gemeente Amsterdam. Met het Platform Sociale Firma's houdt het bureau contact over de wijze waarop Sociale Firma's en de dienstverlening van Sociale Firma's verder in beeld kan worden gebracht bij de leveranciers van de gemeente Amsterdam en op welke wijze leveranciers en sociale firma's aan elkaar verbonden kunnen worden.
- Bureau Social Return neemt binnen deze actielijn een aantal acties waaronder:
  - 1) het stimuleren dat leveranciers en ondernemers samen werken met sociale firma's en het contact faciliteren tussen leveranciers/ondernemers aan Amsterdamse initiatieven
  - 2) het openstellen van het netwerk van Bureau Social Return en het verbinden van andere partijen dan leveranciers die sociale firma's of de dienstverlening van sociale firma's zouden kunnen versterken aan Amsterdamse initiatieven

Ad 1d) het bieden van non-financial support (begeleiding en advies) voor sociale firma's (actielijn 4);

- Actielijn 4 is er ten eerste op gericht om sociale firma's te ondersteunen bij het versterken van hun ondernemersexpertise. Dit wordt voor starters verzorgd

---

door het programma Eigen Werk van de gemeente. "Omvormers" (aanbieders van dagbestedingsactiviteiten die minder afhankelijk willen worden van subsidie) worden door het Platform voor Sociale Firma's ondersteund in het versterken van hun commerciële focus (meer ondernemerschap en meer geld uit de markt halen).

- Daarnaast wordt bekeken hoe sociale firma's die niet vanuit een zorg- of dagbestedingsorganisatie zijn gestart vanuit het Werkgeversservicepunt gerichte non financial support kunnen worden geboden. Recent onderzoek onder dit type sociale firma's wijst uit dat een deel van deze sociale firma's behoefte heeft aan advies over werkgeversarrangementen en het werken met Amsterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Evaluatie van de actielijnen:

- Met monitorgegevens van de verschillende actielijnen wordt jaarlijks een evaluatie opgesteld. Op basis van de evaluatie over 2015 worden de doelstellingen voor de jaren daarop vastgesteld. Op basis van de jaarlijkse evaluaties wordt de beleidsmatige ontwikkelopgave bij het ondersteunen van sociale firma's geformuleerd en verder vormgegeven.

Ad 2) Start uitvoering en beleggen ambtelijk opdrachtgeverschap

- De uitvoering van drie van de vier actielijnen kan met onmiddellijke ingang van start gaan. De voorbereidingen van de actielijnen 2, 3, en 4 zijn afgerond zodat die activiteiten per direct van start kunnen gaan. Het zou tijdverlies opleveren om met de start van deze actielijnen te wachten tot ook de voorbereidingen van de actielijn rond het investeringsfonds zijn afgerond.
- De RvE Inkoop en subsidie Sociaal is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Werkplan. Het ambtelijk opdrachtgeverschap en de beleidsmatige ontwikkelopgave van het onderwerp sociale firma's wordt belegd bij de RvE-Werk. De ontwikkelopgave wordt vormgegeven in nauwe samenwerking met de overige betrokken RvE's van het cluster sociaal en Concern Inkoop van Bestuur en Organisatie.

Uitkomsten advies

Binnen de gemeente

DWZS, DWI, DJZ, DMC: akkoord

Buiten de gemeente

N.v.t.

Uitkomsten inspraak en/of maatschappelijk overleg

Bijgaand Werkplan is tot stand gekomen na overleg met vertegenwoordigers van het Platform Sociale Firma's, particuliere investeringsfondsen en verschillende sociale firma's.

Behandeling in raadscommissie

Commissie Werk en Economie met uitnodiging van de Commissie Zorg en Sport op 18 februari 2015.

Datum van behandeling in gemeenteraad

N.v.t.

Financiële paragraaf

Grondexploitatie: Ja/Nee	Nee	Totale omvang krediet:		€		
		Financiële dekking:				
Investering: Ja/Nee	Nee	Totale omvang krediet:		€		
		Afschrijvingstermijn:				
		Gebruikt rentepercentage:		%		
		Looptijd krediet:				
Is de regeling kredieten van toepassing: Ja/Nee	Nee	Omvang aangevraagd krediet (excl BTW)		€		
Regeling Risicovolle Projecten van toepassing: Ja/Nee	Nee					
Zijn er risico's en zo ja, hoe worden deze beheerst?	Nee					
Financiële gevolgen						
	Jaar T	T+1	T+2	T+3	T+4	Volgnummer
Kapitaallasten						
Overige exploitatielasten	1.250.000	150.000	PM	PM	PM	Productnummer 175 Ondersteuning Sociale Firma's (voorheen volgnummer 6110413)
Baten						
Saldo ten laste van de algemene middelen	0	0				
Waarvan nog niet gedekt	0	0				

Toelichting

Financiële consequenties:

Voor het Werkplan is een incidenteel budget beschikbaar van € 1,4 miljoen uit de rentebaten 2014 (motie 330'). Deze motie is verwerkt in de 4-maandsrapportage 2014. Bij de 8-maands is een overige bestemmingsreserve gevormd (80056; "reserve Sociale Firma's") ter hoogte van 1,4 miljoen.

Over het investeringsfonds vindt in het eerste kwartaal van 2015 nog besluitvorming plaats. Gezocht wordt naar een leningconstructie met rente waarbij het geleende bedrag wordt terugbetaald. Hierdoor kan een revolverend fonds ontstaan zodat ook in de toekomst meerdere sociale firma's kunnen worden bediend. Bij de besluitvorming over het fonds Sociale Firma's zal worden voorgesteld om een systeemreserve ten behoeve van uitgaven in 2015 en 2016 en de jaren daaropvolgend te vormen.

Geheimhouding

N.v.t.

Voorlichting en communicatie

Binnen de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

N.v.t.

Stukken

Meegestuurd
Ter inzage gelegd

• Werkplan Sociale firma's
N.v.t.

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Egon van Wees, 06-20458314 Egon.vanWees@dwi.amsterdam.nl

Besluit college van burgemeester en wethouders

Akkoord
